

ПУТНИЧКИ ПРОМЕТ СА ИНОСТРАНСТВОМ

Ради правилног и једнообразног поступања овим објашњењем ближе указујемо на начин спровођења одговарајућег царинског поступка у путничком промету са иностранством.

ДЕФИНИЦИЈЕ

У примени овог објашњења појмови имају следеће значење:

1. „**путник**“ у смислу чл. 189. Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом је:

при уносу

- свако лице које привремено долази у царинско подручје Републике Србије, у којем нема уобичајено боравиште
- свако лице које је привремено боравило у иностранству и враћа се у царинско подручје Републике Србије, где има уобичајено боравиште

при износу

- свако лице које привремено напушта царинско подручје Републике Србије, у којем има уобичајено боравиште
- свако лице које након привременог боравка напушта царинско подручје Републике Србије, у којем је привремено боравило и где нема уобичајено боравиште

Путницима при уносу робе не сматрају се лица (**најчешће пешаци**) који **одлазе у међупростор на граничном прелазу** (не улазе у царинско подручје друге земље) и враћају се са робом купљеном у продавницама које имају дозволу за рад у међупростору (ове продавнице намењене су куповини од стране путника који одлазе у иностранство). Наиме, напред наведено се у смислу важећих прописа **не сматра путовањем у иностранство, сходно чему се и ова лица не могу сматрати путницима, па с тим у вези немају право увоза у складу са одредбама Закона о спољнотрговинском пословању.**

2. „предмети домаћинства“

- су предмети за сопствену употребу, односно сви предмети намењени задовољењу сопствених потреба и потреба домаћинства, под условом да немају комерцијални карактер

3. „роба некомерцијалног карактера“

- је роба која се повремено увози, а намењена је искључиво сопственим потребама путника, његове породице или за поклоне, чији карактер и количина упућују да се не ради о роби која има комерцијални карактер

4. „лични пртљаг“

- лични пртљаг путника чине сви предмети (некомерцијалног карактера) које путник носи са собом, а служе му док је на путовању, нпр. одећа, обућа, разни технички уређаји, спортски реквизити, предмети за одржавање личне хигијене, лек за уобичајену терапију и други предмети за личну употребу. Количина ових предмета зависи од сврхе путовања, пола, занимања путника, годишњег доба и других околности у вези са конкретним путовањем. Као предмети личног пртљага сматрају се и: **дуван и дувански производи** - 200 цигарета или 50 цигара или 100 цигарилоса (цигаре тежине до 3g по комаду) или 250 гр дувана за пушење или укупно 250 грама од свих ових производа, **алкохол и алкохолна пића** -1 литар жестоког алкохолног пића, са уделом алкохола преко 22%, или 1 литар алкохолног пића са уделом алкохола 22% и мање, пенушава и ликерска вина 1 литар, остала вина до 2 литре или одговарајућа количина у комбинацији наведених пића, 1 **парфем** и 1 **тоалетна вода** (путници млађи од 18 година не могу уносити/износити алкохолна пића и дуванске производе).

5. У смислу члана 2. Закона о девизном пословању ("Сл.гласник РС" бр.62/2006 и 31/2011) :

„нерезиденти-физичка лица“ су:

- страни држављани са пребивалиштем у иностранству (укључујући дипломатско-конзуларне представнике страних земаља у нашој земљи и чланове њихових породица) и домаћи држављани који на основу дозволе за боравак, односно радне визе бораве у иностранству дуже од годину дана

„резиденти-физичка лица“ су:

- домаћи држављани са пребивалиштем у Републици Србији (укључујући дипломатско-конзуларне представнике наше земље и иностранству и чланове њихових породица) и страни држављани који на основу дозволе за боравак, односно радне визе бораве у Републици Србији дуже од годину дана

ПРИВРЕМЕНИ УНОС/ИЗНОС РОБЕ У ПУТНИЧКОМ ПРОМЕТУ СА ИНОСТРАНСТВОМ

Путници (свако лице које привремено долази у царинско подручје Републике Србије, у којем нема уобичајено боравиште) у нашу земљу могу привремено унети, а путници (свако лице које након привременог боравка напушта царинско подручје Републике Србије, у којем је привремено боравило и где нема уобичајено боравиште) могу привремено изнети из наше земље предмете за личне потребе који су им потребни за време путовања и за спортске сврхе, као и превозна средства из члана 323.-328. Уредбе, за које је предвиђена могућност усменог декларисања.

Сходно члану 330. Уредбе лични предмети су сви предмети, нови или коришћени, који су путнику потребни за личну употребу током путовања, узимајући у обзир све околности путовања, али искључујући робу комерцијалног карактера.

Списак предмета за личне потребе и спортске сврхе (на коју робу се сходно члану 353. Уредбе може одобрити привремени увоз уз потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина) прецизиран је **Прилогом Б.6 уз Анексе Конвенције о привременом увозу (Личне ствари путника и роба увезена за спортске потребе), који се налази у прилогу овог акта.**

Унос/износ робе за личне потребе и спортске сврхе обавља се на граничном прелазу, усменим декларисањем, без посебне царинске процедуре.

Изузетно, када путник захтева, може попунити **Образац за привремени увоз/извоз (Прилог усменој декларацији за привремени увоз/извоз), у даљем тексту: Образац, који се налази у прилогу овог акта, а саставни је део акта Управе царина, број 148-03-030-03-27/2012 од 08.11.2012. године којим је објашњен поступак привременог увоза са потпуним ослобођењем од плаћања увозних дажбина. У том случају путник попуњава Образац у два примерка, царински службеник га сравањује са робом, оверава потписом и печатом, један примерак враћа путнику, а други примерак задржава у евиденцији. Приликом поновног уноса, односно износа робе по Обрасцу, путник је дужан исти презентовати царинском раднику како би се утврдила истоветност привремено унете/изнете робе.**

Уколико путник током боравка на нашем царинском подручју жели коначно да оцарини све или део предмета за личну употребу и спортске сврхе, које је при уласку у Републику Србију пријавио да привремено уноси по Обрасцу, потребно је да се обрати надлежној царинарници ради спровођења царинског поступка стављања робе у слободан промет, са позивом на Образац, у којем поступку ће надлежна царинарница за ту робу одобрити подношење сажете декларације, а након тога и декларације за спровођење царинског поступка стављања робе у слободан промет. Ако је по Обрасцу оцарињен само део привремено унетих предмета за личне потребе и спортске сврхе, царински службеник ће на Образац ставити забелешку: „Роба под редним бројем:.....оцарињена по ЈЦИ број:.....од.....године“, затим ће потписом и печатом оверити Образац, један примерак вратити путнику ради раздужења привремено унетих ствари код граничне царинске испоставе при изласку из земље, а копију ће задржати уз ЈЦИ.

Превозна средства привремено се могу увести уз потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина и то на начин и под условима прописаним одредбама члана 323.-328. Уредбе, а за која је сходно члану 182. Уредбе предвиђена могућност усменог декларисања (за моторна возила се не попуњава Образац за привремени увоз/извоз

(Прилог усменој декларацији за привремени увоз/извоз)). Сходно томе, страни држављани и домаћи држављани, који у иностранству имају одобрено привремено боравиште до 6 месеци, могу доћи у нашу земљу са возилом регистрованим у иностранству и користити га у приватне сврхе за време док трају разлози њиховог боравка у нашој земљи (годишњи одмор, посета породици и др.), након чега су дужни то возило да извезу приликом напуштања царинског подручја наше земље. **Ова возила могу остати на нашој територији, са или без прекида, шест месеци за сваки период од дванаест месеци (Конвенција о привременом увозу, Прилог Ц, члан 9.).**

НАПОМЕНА:

Изузетно, када су предмети за личну употребу, роба увезена за спортске потребе или превозна средства пријављени усмено или неком другом радњом из члана 186. Уредбе за поступак привременог увоза, а **ако се ради о високом износу увозних дажбина (ако постоји могућност настанка високог царинског дуга) или када постоји озбиљан ризик, царински орган може захтевати подношење писмене декларације (члан 346. Уредбе).**

Примера ради, када путник пријави да привремено увози моторни чамац, мање вредности, царински орган ће прихватити усмену декларацију или ће се сматрати да је роба пријављена за поступак привременог увоза неком од радњи из члана 186. Уредбе. Међутим, када је реч о привременом увозу предмета за личну употребу или спортске потребе, нпр. путник жели привремено да увезе јахту велике вредности, царински орган у том случају поступиће сходно члану 346. Уредбе и захтевати подношење писмене декларације у сврху одобрења поступка привременог увоза.

ЦАРИЊЕЊЕ У ПУТНИЧКОМ ПРОМЕТУ СА ИНОСТРАНСТВОМ

Спровођење царинског поступка у путничком промету са иностранством регулисано је Царинским законом и Уредбом.

Одредбама члана 107. Царинског закона прописано је да се роба коју путник уноси из иностранства, која нема комерцијални карактер и намењена је коришћењу за сопствене потребе, односно потребе домаћинства, а чија вредност не прелази 3.000 евра у динарској противвредности, може царинити у тзв. „скраћеном поступку“, на граничном прелазу, уз примену јединствене царинске стопе у висини од 10% (плус ПДВ).

За робу која је оцарињена у тзв. „скраћеном поступку“ овлашћени царински службеник попуњава Обрачун увозних дажбина (тзв. ЦПД), са тачним трговачким називом робе која је предмет царинења. Путник се изјашњава да ли је сагласан са налазом овлашћеног царинског службеника у погледу количине, врсте, каквоће робе и утврђене царинске вредности робе, као и у погледу износа увозних дажбина. Ако се путник сагласи са налазом овлашћеног царинског службеника, по извршеном плаћању увозних дажбина, овлашћени царински службеник предаће путнику оверени примерак Обрачуна увозних дажбина и ставити му робу на располагање.

Уколико се путник не сагласи са налазом овлашћеног царинског службеника или не плати укупан износ увозних дажбина, дужан је да царинском органу поднесе декларацију за транзит робе до надлежне царинарнице код које ће се спровести редован царински поступак.

Такође, путник може да захтева (без обзира на вредност робе коју уноси, тј. без обзира да ли је та вредност до 3.000 или преко 3.000 евра) да се роба (или део робе) царини по стопи прописаној Царинском тарифом, што у том случају подразумева спровођење редовног царинског поступка (подношење царинске декларације и окончање царинског поступка у надлежној царинарници).

Напомена: Спровођење одговарајућег царинског поступка у смислу члана 107. Царинског закона представља поједностављену форму, тзв. „скраћени поступак“, са циљем бржег окончања одређеног поступка над робом која се у складу са наведеном законском одредбом може царинити у таквом поступку, уз примену јединствене царинске стопе. **„Скраћени поступак“ није обавезан** јер путник увек може да захтева да се царинење робе, коју носи са собом и чија вредност не прелази вредност од 3.000 евра, спроведе у редовном царинском поступку (подношењем писмене царинске декларације), по стопи која је прописана Царинском тарифом.

Имајући у виду наведено, као и споразуме о слободној трговини закључене између наше земље и ЕУ, као и великог броја других земаља које нису чланице ЕУ, у складу са којима се при спровођењу одговарајућег царинског поступка примењују повлашћене царинске стопе на робу са пореклом из тих земаља, и чињеницу да примена одговарајућег споразума о слободној трговини подразумева да роба која се декларише као роба са пореклом **мора бити правилно сврстана у одговарајући тарифни број (који податак се при царинењу у „скраћеном поступку“, у путничком промету, не уноси у Обрачун увозних дажбина-ЦПД), да се за исту поднеси одговарајући доказ о пореклу (изјава, фактура, ЕУР 1...), физичка лица која робу уносе у путничком промету (примају у пошиљкама) и за коју захтевају спровођење царинског поступка уз примену одредаба одређеног споразума о слободној трговини, исти могу спровести искључиво у редовном поступку, уз подношење царинске декларације, уз коју су дужни да приложе и захтевани доказ о пореклу робе, у складу са одредбама конкретног споразума.**

ОСЛОБОЂЕЊЕ ОД ПЛАЋАЊА УВОЗНИХ ДАЖБИНА У ПУТНИЧКОМ ПРОМЕТУ

Путници који долазе из иностранства ослобођени су од плаћања увозних дажбина на **лични пртљаг**, независно од тога да ли лични пртљаг носе са собом или су га дали на превоз возару. Уколико је путник лични пртљаг дао на превоз другим превозним средством, на захтев царинског органа подноси се одговарајући доказ да се ради о његовом личном пртљагу.

Напомена: Начин контроле ручног и предатог пртљага путника, који путују у **ваздухоплову** или пловилу, утврђен је одредбама члана 152.-157. Уредбе. За робу која чини лични пртљаг путника, која се превози у **железничком саобраћају** без присуства путника, а за коју је прописана могућност усменог декларисања код надлежне царинарнице, употребљава се царинска декларација за регистровани пртљаг, поднета на образцу који је дат у Прилогу 23 Уредбе (члан. 186. став 2. Уредбе).

Поред предмета личног пртљага домаћи путници су ослобођени од плаћања увозних дажбина **на предмете које уносе из иностранства** (некомерцијалног карактера, намењених употреби за сопствене потребе, чланова породице, потреба домаћинства и сл.), **а чија вредност не прелази 100 евра у динарској противвредности.** Роба која није дељива није обухваћена овом повластицом.

Пример: Уколико путник уноси телевизор чија вредност износи 500 евра, у динарској противвредности, **не може** се извршити подела вредности те робе па да се на вредност до 100 евра, у динарској противвредности, роба ослободи од плаћања увозних дажбина, а да се увозне дажбине обрачунају и наплате на вредност робе од 400 евра, у динарској противвредности. У овом случају увозне дажбине плаћају се на целокупну вредност робе, тј. на вредност од 500 евра, у динарској противвредности.

Такође, не може се сабирати повластица више путника при увозу једног предмета.

Пример: Уколико пет путника у једном возилу тражи да за један телевизор, вредности 500 евра, у динарској противвредности, буду ослобођени од плаћања увозних дажбина, из разлога што свако од њих има право на царинску повластицу за робу коју поред личног пртљага уноси из иностранства до вредности од 100 евра, у динарској противвредности, поступак уз ослобођење од плаћања увозних дажбина **не може се одобрити** јер се повластица по овом основу односи на сваког путника појединачно, односно за робу коју сваки путник појединачно носи са собом. Сходно томе, у конкретном случају увозне дажбине **наплатиће се на укупну вредност телевизора**, тј. на вредност од 500 евра, у динарској противвредности.

УНОС/ИЗНОС ХРАНЕ У ПУТНИЧКОМ ПРОМЕТУ

Путник са собом може уносити/износити храну у разумној количини, која упућује да се ради о количини намењеној сопственим потребама, као и члановоа породице, односно потребама домаћинства, а која је фабрички упакована и са декларациојом произвођача.

Напомена: Када је реч **храни животињског порекла**, која се уноси у земљу, иста мора да испуњава услове из чл. 122. став 2. Закона о ветеринарству („Сл. гласник РС“, 91/05, 30/10 и 93/12). **Одредбе наведеног члана не односе се на храну животињског порекла која чини део путничког личног пртљага намењеног личној потрошњи под условом да долази из држава из којих није забрањен увоз или транзит и да укупна маса не прелази 1 кг.**

НЕКОМЕРЦИЈАЛНО КРЕТАЊЕ КУЋНИХ ЉУБИМАЦА ПРЕКО ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ

Некомерцијално кретање кућних љубимаца преко државне границе врши су у складу са одредбама „Правилника о условима за некомерцијално кретање кућних љубимаца за које није потребно решење за увоз и транзит, као и о изгледу и садржини обрасца уверења (сертификата) за те пошиљке“ („Сл. гласник РС“, број 11/2011-у даљем тексту: Правилник).

Некомерцијално кретање кућних љубимаца јесте свако премештање до пет кућних љубимаца који нису намењени за продају или други вид преноса трећим лицима, а

које подразумева премештање кућних љубимаца, односно њихово уношење, транзит, изношење или поновно уношење на подручје Републике Србије, у пратњи власника или другог одговорног лица које је овлашћено од стране власника.

При некомерцијалном кретању кућних љубимаца **псе , мачке, крзнашице** (који морају бити и трајно обележени на прописан начин-чиповани), као и остале животиње: **бескичмењаке, изузев пчела и ракова, украсне тропске рибице, водоземце, све врсте птица, изузев живине, гмизавце, сисаре-глодаре и домаће куниће**, мора пратити уверење (сертификат) којим се потврђује да су испуњени услови за њихово некомерцијално кретање. Изглед и садржина обрасца уверења (сертификата) о испуњености услова за некомерцијално кретање кућних љубимаца саставни је део Правилника.

При уносу/износу кућних љубимаца овлашћени царински службеник врши увид у поднету документацију, а уколико је реч о псима, мачкама и крзнашицама додатно врши и читавање њихових микрочипова.

Међутим, када је реч о некомерцијалном кретању **кућних љубимаца дивљих угрожених и заштићених врста животиња**, чији прекогранични промет је регулисан одредбама CITES конвенције, уз напред наведену документацију потребно је приложити и **Дозволу за прекогранични промет животиња у личном власништву**, коју на захтев власника издаје Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине-Група за спровођење CITES конвенције.

- **Дозвола за прекогранични промет животиња у личним власништву** користи се за вишеструки прелазак границе, односи се на само један примерак животиње и важећа је само ако животињу прати власник на чије име и гласи дозвола. Саставни део дозволе је један или више примерака пропратног обрасца које царински службеник оверава при сваком преласку границе.
- **Дозволу за прекогранични промет животиња у личним власништву** за животињу регистровану у другој земљи, која се уноси у Републику Србију, напред наведено министарство издаје на основу поднетог захтева власника и одговарајуће дозволе коју је издао надлежни орган земље у којој је животиња регистрована. Дозвола издата на овакав начин важећа је само уколико је уз њу приложен и оригинал дозволе за прекогранични промет животиња у личном власништву коју је издала земља у којој је животиња регистрована и ако је животиња у пратњи власника.
- **Сваку изгубљену, украдену или уништену Дозволу за прекогранични промет животиња у личном власништву** може да замени само надлежни управни орган који је исту и издао. Уколико надлежни орган изда замену дозволе на истој мора бити назначена напомена: „дозвола веродостојна копија оригинала“. Рок важења Дозволе за прекогранични промет животиња у личном власништву (за животиње, кућне љубимце, дивљих угрожених и заштићених врста) не сме бити дужи од три године. Кад истекне последњи дан важења такве дозволе иста је неважећа.
- **Приликом транзита** кућних љубимаца дивљих угрожених и заштићених врста кроз Републику Србију надлежно министарство **не издаје** Дозволу за прекогранични промет животиња у личном власништву, већ се царинском органу на увид подноси извозна CITES дозвола државе извоза из које је видљиво коначно одредиште. Овлашћени царински службеник врши проверу валидности поднете CITES дозволе, издате од стране надлежног органа земље

извоза или поновног извоза, као и да ли документација одговара примерцима животиња које се преносе.

УНОС МАЛИХ КОЛИЧИНА БИЉА И БИЉНИХ ПРОИЗВОДА ЗА КОЈЕ НИЈЕ ОБАВЕЗАН ФИТОСАНИТАРНИ ПРЕГЛЕД

Сходно одредбама „Правилника о начину и условима за увоз малих количина биља, биљних производа и прописаних објеката и о одређивању малих количина за поједине врсте биља и биљних производа“ („Сл. гласник РС“, 48/2011-у даљем тексту: Правилник), физичка лица у путничком промету могу унети мале количине биља и биљних производа, **без обавезе вршења фитосанитарног прегледа**, под условом да:

- су проеклом из европских земаља
- се користе у неиндустријске и некомерцијалне сврхе или да се користе за конзумацију током путовања, односно ако се уносе у количинама прописаним наведеним Правилником
- нема опасности од ширења штетних организама

Чланом 4. наведеног Правилника **мале количине биља и биљних производа су (за које при уносу није потребно вршити фитосанитарни преглед):**

1. до пет килограма плодова свежег воћа и поврћа (искључујући кртоле кромпира)
2. један букет или венац од резаног цвећа и делова биља
3. до 100 грама или до пет паковања семена цвећа и поврћа у оригиналном паковању
4. до три килограма луковица и гомоља украсног биља
5. до три собне биљке и лончанице (искључујући бонсаи)
6. до десет балконских биљака и неодревљених украсних грмова

Уколико физичко лице преноси (уноси/износи) преко границе, за сопствене потребе, **примерак угрожене и заштићене врсте флоре (чији промет је регулисан одредбама CITES конвенције и националним прописима) при износу** на увид мора поднети **CITES** дозволу (или дозволу за извоз у виду решења за домаће врсте) коју у ту сврху издаје Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине, а **при уносу**, поред **CITES** дозволе за увоз коју издаје Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине Републике Србије, мора имати и извозну **CITES** дозволу коју је издао надлежни управни орган земље из које се биљка износи. За унос врста које се налазе на списковима строго заштићених и заштићених врста у Републици Србији (домаће врсте), није потребна дозвола за увоз, већ се приликом уноса, на граничном прелазу попуњава образац „Обавештења о увозу“.

УНОС/ИЗНОС ОРУЖЈА У ПУТНИЧКОМ ПРОМЕТУ

Физичка лица не могу уносити/износити оружје у Републику Србију, односно из Републике Србије, осим у ситуацијама када за то поседују дозволу надлежног органа - Министарства спољне и унутрашње трговине и телекомуникација, сходно тачки 3. (Прилог 1.) Одлуке о одређивању робе за чији је увоз, извоз, односно транзит прописано прибављање одређених исправа („Сл. гласник РС“, 58/2011).

Без претходног прибављања дозволе од стране надлежног органа физичка лица у нашу земљу могу **привремено унети оружје и муницију** (ловачко и спортско оружје, у одговарајућој количини) када долазе у организовани лов и то у организацији Ловачког савеза Србије или друге за то овлашћене организације у нашој земљи, као и ради учествовања на спортској манифестацији у организацији надлежног органа или организације. При уносу одговарајуће количине оружја и муниције физичка лица робу усмено пријављују и презентују доказ да се роба привремено уноси у сврхе организованог лова (позивно писмо организатора лова), односно одржавања спортске манифестације (доказ о одржавању такве врсте манифестације). Ради лакшег утврђивања истоветности робе при изласку из земље, детаље о роби (оружју и муницији) путник при уласку у земљу уписује у Образац за привремени увоз/извоз (Прилог усменој декларацији за привремени увоз/извоз), овлашћени царински службеник сравњује Образац са робом, потписује га, оверава и враћа путнику.

Без претходног прибављања дозволе од стране надлежног органа физичка лица из наше земљу могу **привремено изнети оружје и муницију** (у одговарајућој количини) само када одлазе у организовани лов у иностранство и то у организацији Ловачког савеза неке земље у којој се лов организује или друге за то овлашћене организације у иностранству, као и ради учествовања на спортској манифестацији у организацији надлежног органа или организације у иностранству. При износу одговарајуће количине оружја и муниције физичка лица робу усмено пријављују и презентују доказ да се роба привремено износи у сврхе организованог лова у иностранству (позивно писмо организатора лова), односно одржавања спортске манифестације у иностранству (доказ о одржавању такве врсте манифестације). Ради лакшег утврђивања истоветности робе при повратку у земљу, детаљи о роби (оружју и муницији) путник при изласку из земље уписује у Образац за привремени увоз/извоз (Прилог усменој декларацији за привремени увоз/извоз), овлашћени царински службеник сравњује Образац са робом, потписује га оверава и враћа путнику.

Приликом поновног уноса/износа (ловачког и спортског) оружја и муниције на увид царинском органу подноси се претходно попуњен и оверен Образац за привремени увоз/извоз (Прилог усменој декларацији за привремени увоз/извоз), који царински службеник сравњује са робом која се поново уноси/износи и оверава потписом и печатом.

Напомена: На поступак уноса ловачког и спортског оружја у Републику Србију примењују се одредебе члана 33. и 34. Закона о заштити државне границе.

УНОС/ИЗНОС ЛЕКОВА ЗА ЛИЧНУ УПОТРЕБУ

Као део личног пртљага физичко лице могу уносити/износити лекове за личну употребу, као и лекове за употребу код животиње (кућног љубимца) која путује с њим, у количини која је неопходна за уобичајену терапију. Поседовање лекарског рецепта или мишљења лекара о потреби коришћења лека за уобичајену терапију није потребно.

Међутим, уколико се уносе/износе **лекови за уобичајену терапију, који садрже психоактивне контролисане супстанце, и уколико је њихова количина већа од једног паковања које садржи највише до 30 појединачних доза**, путник је дужан да на захтев

царинског радника покаже доказ о неопходности коришћења такве врсте лекова у сврху терапије (мишљење лекара), а све то сходно члану 35. и члану 52. Закона о психоактивним контролисаним супстанцама („Сл. галник РС“, 99/2010).

ИЗНОС ПРЕДМЕТА ОД КУЛТУРНОГ, УМЕТНИЧКОГ И ИСТОРИЈСКОГ ЗНАЧАЈА

Приликом износа из наше земље предмета од културног, уметничког и историјског значаја, или ако је реч о износу културног добра, у количини која нема комерцијални карактер и намењена је сопственим потребама путника, неопходно је да путник поседује одговарајућу дозволу надлежног органа и то:

- дозволу за износ предмета културног, уметничког и историјског значаја (добра која уживају претходну заштиту) издаје **Републички завод за заштиту споменика културе (осим за публикације) и Народна библиотека Србије (за публикације)**. Дозволу за извоз наведених предмета (добара) са подручја АП Војводине издаје **Покрајински секретаријат за културу**.
- дозволу за привремени износ или трајни извоз **културних добара (а не добара која уживају претходну заштиту), са целе територије наше земље,** издаје министарство надлежно за послове културе (**Министарство културе и информисања Републике Србије**).

У поступку износа наведених предмета од стране физичких лица у путничком промету, у количини која нема комерцијални карактер, а за које поседују дозволу/решење за износ, коју је издао надлежни орган (на начин како је напред наведено), царински орган извршиће увид у поднету дозволу/решење, оверити га потписом и печатом (оригинал вратити странци, копију задржати ради интерне евиденције), одобрити износ робе и неће захтевати подношење извозне царинске декларације тј. спровођење редовног царинског поступка.

ПРАВО НА РЕФАКЦИЈУ ПДВ

У складу са одредбама Закона о порезу на додату вредност право на рефакцију пореза на додату вредност имају **страни држављани који у пртљагу износе купљена добра у вредности преко 150 евра (укључујући ПДВ), у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије, и уколико та добра износе у року од три месеца од дана куповине.**

Уколико приликом напуштања царинског подручја путник, страни држављанин, за робу коју износи са собом у пртљагу поднесе Образац РЕФ 4 – Захтев страног држављанина за рефакцију ПДВ (који је на његов захтев попунио продавац), као и оригиналне рачуне за купљену робу, царински радник ће на основу приложене документације утврдити истоветност робе и печатом оверити Образац РЕФ 4, затим ће печатом и потписом оверити презентирани рачуне и у Образац РЕФ 4 унети датум изношења добара из царинског подручја. Оригиналне рачуне и оверен Образац РЕФ 4 задржава странка, а копију обрасца РЕФ 4 задржава царински орган.

Царински орган само врши оверу поднетог Обрасца РЕФ 4, али не и повраћај плаћеног ПДВ. Плаћени ПДВ купцу, односно подносиоцу захтева за рефакцију (доносиоцу овереног оригиналног Обрасца РЕФ 4), враћа се у року и на начин прописан чл. 9. Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције ПДВ („Сл. гласник РС“, 107/2001, 65/2005 и 63/2007).

Напомена: У Обрасцу РЕФ 4, у рубрици „Број путне исправе“, коју попуњава продавац робе, **мора бити уписан број пасоша страног држављанина, а не број личне карте** и то из разлога што лична карта може служити као путна исправа за прелазак границе у случајевима када је то предвиђено међународним уговором, али не и за остваривање права на рефакцију ПДВ у складу са одредбама Закона о порезу на додату вредност и Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције ПДВ.

ПРЕНОС ФИЗИЧКИ ПРЕНОСИВИХ СРЕДСТАВА ПЛАЋАЊА ПРЕКО ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ

У поступку преноса физички преносивих средстава плаћања (динара, ефективног страног новца, чекова, хартија од вредности) примењују се одредбе Закона о девизном пословању, као и Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма.

У складу са одредбама **Закона о девизном пословању** резиденти и нерезиденти имају следећа права и обавезе:

Нерезидент-физичко лице може:

1. слободно **уносити** у Републику Србију ефективни страни новац с тим што је дужан да износ већи од 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути, пријави надлежном царинском органу ради добијања потврде о уносу ефективног страног новца који му том приликом издаје царински орган (потврду о уносу ефективног страног новца царински орган издаје на износ изнад 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути);
2. **износити** из Републике Србије ефективни страни новац до износа од 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути. Уколико истовремено износи у иностранство динаре и ефективни страни новац укупан износ тих средстава не може прећи 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути;
3. **износити** у иностранство ефективни страни новац у износу већем од 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути, и то:

- **на основу потврде о уносу ефективног страног новца** коју му је при уласку у земљу издао надлежни царински орган – до износа назначеног у потврди;
- **на основу потврде банке** да је новац који износи из земље подигао са свог девизног рачуна или девизне штедне књижице код банке у Републици Србији – до износа назначеног на тој потврди;
- **на основу потврде мењача** да је новац који износи стекао продајом динара добијених претходним коришћењем платне картице у Републици Србији - до износа назначеног на тој потврди.

Наведене потврде царински орган поништава приликом првог изласка из Републике Србије.

4. **износити** из Републике Србије хартије од вредности које су стечене у складу са прописима;
5. **уносити/износити динаре** у/из Републике Србије до динарске противвредности 10.000 евра по особи. Изузетно, динари у већем износу од динарске противвредности 10.000 евра по особи могу се уносити у Републику Србију **ако су купљени код стране банке и то до износа из потврде те банке коју је дужан при уласку у Републику Србију поднети на увид царинском органу.**

Резидент-физичко лице може:

1. слободно **уносити** у Републику Србију ефективни страни новац с тим што је дужан да износ већи од 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути, пријави надлежном царинском органу;
2. **износити** из Републике Србије ефективни страни новац или чекове чији укупан износ не прелази 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути. Уколико истовремено износи у иностранство динаре, ефективни страни новац и чекове укупан износ тих средстава не може прећи 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути;
3. **износити** приликом исељења из Републике Србије ефективни страни новац изнад износа од 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути – на основу доказа о исељењу
4. **износити** из Републике Србије хартије од вредности које су стечене у складу са прописима;
5. **уносити/износити динаре** у/из Републике Србије до динарске противвредности 10.000 евра по особи. Изузетно, динари у већем износу од динарске противвредности 10.000 евра по особи могу се уносити у Републику Србију **ако су купљени код стране банке и то до износа из потврде те банке коју је дужан при уласку у Републику Србију поднети на увид царинском органу.**

Унос и износ платних картица је слободан, како од стране нерезидената, тако и резидената-физичких лица.

Сходно одредбама Закона о девизном пословању **непријављена средства при изласку из Републике Србије**, која прелазе износ од 10.000 евра, царински орган привремено задржава и о томе сачињава Записник о привремено задржаним средствима плаћања и роби у путничком промету са иностранством.

Привремено задржана средства депонују се на одговарајући рачун који се води код Народне банке Србије, у року од три дана од дана од учињеног прекршаја, даљи поступак води се код надлежних органа у складу са прописима којима је регулисано вођење прекршајног поступка

Такође, **поштујући одредбе Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма** указујемо на следеће:

Дужност сваког путника је да приликом преласка државне границе (при уласку у земљу и при изласку из земље) **пријави** надлежном царинском органу износ физички преносивих средстава плаћања које преноси са собом, уколико је тај **износ 10.000 евра или више у динарима или страниј валути**, а ради попуњавања прописаног Обрасца пријаве преноса физички преносивих средстава плаћања преко државне границе (Образац ППС). Овај Образац доступан је сваком путнику (како на уласку, тако и на изласку из земље) ради попуњавања.

Приликом пријаве преносивих средстава плаћања **при уносу/износу** преко државне границе, у износу од 10.000 евра или више у динарима или страниј валути, путник попуњава Образац ППС и потписаног га предаје царинском службенику који срађује податке из пријаве и својим потписом и факсимилом оверава попуњени Образац ППС. Први примерак Обрасца ППС задржава за потребе службе, други примерак прослеђује Управи за спречавање прања новца, у року од три дана од дана преноса средстава преко државне границе, а трећи примерак враћа путнику.

Уколико приликом уноса/износа преносивих средстава плаћања преко државне границе **путник не пријави** преносива средства плаћања у износу од 10.000 евра или више, у динарима или страниј валути, Образац ППС попуњава царински службеник (путник у том случају не потписује Образац ППС) и са њим поступа на начин објашњен у претходном ставу, а непријављена преносива средства плаћања (изнад 10.000 евра или више у динарима или страниј валути) царински орган **привремено задржава** и о томе путнику издаје Потврду о привремено задржаним преносивим средствима плаћања.

Привремено задржана средства и по напред наведеном основу депонују се на одговарајући рачун који се води код Народне банке Србије, у року од три дана од дана од учињеног прекршаја, а даљи поступак води се код надлежних органа у складу са прописима којима је регулисано вођење прекршајног поступка.

ПУТНИЧКИ ПРОМЕТ СА АПКМ

На царински поступак у промету са АПКМ (укључујући и царински поступак у путничком промету), у складу са одредбама „Уредбе о посебним условима за вршење промета робе са АПКМ“ („Сл. гласник РС“, 86/2010), сходно се примењују и одредбе спољнотрговинских, девизних и пореских прописа.

Сва досадашња објашњења везана за начин спровођења царинског поступка у путничком промету, која су у супротности са овим актом, престају да се примењују.

(Акт Управе царина 148-03-030-01-157/2012 од 08.11.2012.године)